

# Φ Ο Ρ Ο Λ Ο Γ Ι Κ Α Μ Ε Τ Ρ Α

ΔΥΝΑΜΕΝΑ ΝΑ ΑΝΑΖΩΟΓΟΝΗΣΟΥΝ ΤΗΝ ΙΔΙΩΤΙΚΗΝ ΑΠΟΤΑΜΙΕΥΣΙΝ,  
ΤΟΣΟΝ ΕΙΣ ΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΩΝ ΚΙΝΗΤΩΝ,  
ΟΣΟΝ ΚΑΙ ΕΙΣ ΤΟΝ ΤΩΝ ΑΚΙΝΗΤΩΝ (1)

Υπό τοῦ κ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΥ ΓΡ. ΖΑΚΟΠΟΥΛΟΥ  
Δρος Πανεπιστημίου Παρισίων καὶ Τμηματάρχου Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν

## I. Εἰσαγωγικαὶ τινες παρατηρήσεις.

1. Τὸ δεύτερον τοῦτο θέμα τοῦ Διεθνoῦς Συνεδρίου Δημοσιονομικοῦ καὶ Φορολογικοῦ Δικαίου τῆς Κολωνίας διὰ τὸ ἔτος 1954, ὡς διετυπώθη, παρέχει ἡμῖν τὴν ἐντύπωσιν ὅτι ἔχει ὡς ἀντικείμενον τὴν διάγνωσιν τῶν ἐν δεδομένη Χώρα ληφθέντων ἢ ὡς ληπτέων κρινομένων φορολογικῶν μέτρων, οὐχὶ τόσον διὰ τὴν ἐνθάρρυνσιν τῆς πρὸς ἀποταμίευσιν βουλήσεως τῶν ἰδιωτῶν, ὅσον διὰ τὴν ἐνθάρρυσιν τῆς πρὸς ἐπένδυσιν τῶν ἀποταμιευμάτων αὐτῶν βουλήσεως εἰς τε τὸν τομέα τῆς κινητῆς καὶ εἰς τὸν τομέα τῆς ἀκινήτου ἰδιοκτησίας, ἐνδεχομένως δὲ καὶ τὴν ἐπισήμανσιν τῶν φορολογικῶν μέτρων, τῶν ἀποβλεπόντων εἰς τὸν ποιοτικὸν προσανατολισμὸν τῶν ἰδιωτικῶν ἐπενδύσεων, τοῦθ' ὅπερ εἶναι θέμα συναφὲς καὶ παράλληλον πρὸς τὸ πρῶτον.

Εἶναι, ἐξ ἄλλου, προφανὲς ὅτι τὸ θέμα ἀναφέρεται εἰς τὴν ἐνθάρρυνσιν τῶν ἐπενδύσεων ἐκ τῆς ἐσωτερικῆς ἢ ἐθνικῆς ἰδιωτικῆς ἀποταμιεύσεως καὶ οὐχὶ ἐκ τῆς ἐξωτερικῆς ἢ διεθνoῦς τοιαύτης, τῶν φορολογικῶν μέτρων τῶν διευκολυνόντων τὰς διεθνεῖς ἐπενδύσεις συζητηθέντων κατ' ἀρχὴν κατὰ τὸ περυσινὸν Συνέδριον τῆς Διεθνoῦς Φορολογικῆς Ἐνώσεως. Ἡ ἐπ' αὐτῶν συζήτησις συνεχίζεται καὶ ἐφέτος ἐν τῷ πλαίσιῳ τοῦ πρώτου θέματος.

2. Εἰς τὴν πέρυσιν ὑποβληθεῖσαν ὑφ' ἡμῶν εἰς τὸ ἐν Παρισίοις συνεληθὸν 7ον Διεθνὲς Συνέδριον Δημοσιονομικοῦ καὶ Φορολογικοῦ Δικαίου εἰσήγησιν ἐπὶ τῶν ἐκ τῆς διεθνoῦς ἀποταμιεύσεως ἐπενδύσεων, ἀναφέρομεν τὰ κατὰ τὴν κρίσιν ἡμῶν ἐπιβαλλόμενα καὶ ὑπὸ τῆς γενικῆς δημοσιονομικῆς θεωρίας ὑποδεικνυόμενα νὰ ληφθοῦν φορολογικὰ μέτρα διὰ τὴν διευκόλυνσιν τῶν διεθνῶν ἐπενδύσεων. (Βλ. Εἰσήγησιν Ἑλλάδος ἐπὶ τοῦ θέματος ἐν Cahiers de Droit Fiscal International, Vol. XXIV, Rapports pour le septième Congrès Interna-

1) Ἡ παρούσα μελέτη ἐγράφη παραγγελία τοῦ Ἑλληνικοῦ Τμήματος τῆς Διεθνoῦς Φορολογικῆς Ἐνώσεως (I.F.A.), ἵνα χρησιμεύσῃ ὡς εἰσήγησις διὰ τὴν Ἑλλάδα εἰς τὸ ἐν Κολωνίᾳ τῆς Γερμανίας συνεληθὸν τὸν παρελθόντα Σεπτέμβριον Ὀγδοον Συνέδριον Δημοσιονομικοῦ καὶ Φορολογικοῦ Δικαίου.

Γενικὸς ἐπὶ τοῦ θέματος Εἰσηγητῆς ὠρίσθη ὁ Καθηγητῆς τοῦ Πανεπιστημίου τῶν Βρυξελλῶν Jean Baugniet.

tional de Droit Financier et Fiscal, Paris 1953, p.p. 289 et suiv.). Φρονῶ ὅτι τὰ πλεῖστα τούτων δύνανται γενικῶς νὰ προταθοῦν καὶ διὰ τὴν ἐνθάρρυνσιν τῶν ἐκ τῆς ἔθνικῆς ἰδιωτικῆς ἀποταμιεύσεως ἐπενδύσεων.

3 Αἱ ὑπανάπτυκτοι ἢ μέσης ἀναπτύξεως Χῶραι, ὡς ἡ Ἑλλάς, ἔχουσιν ἀνάγκην σημαντικῆς αὐξήσεως τοῦ ὄγκου τῶν ἐπενδύσεων εἰς ἔργα παραγωγικά, ἐὰν θέλουν νὰ ἐπιτύχουν τὴν αὐξησιν τοῦ ἔθνικου των εἰσοδήματος καὶ τὴν οἰκονομικὴν ἐν γένει αὐτῶν ἀνάπτυξιν.

Αἱ ἐπενδύσεις αὗται δυνατὸν νὰ εἶναι δημόσιαι ἢ ἰδιωτικά. Ἀμφότεραι αἱ κατηγορίαι αὗται ἐπενδύσεων δυνατὸν νὰ τροφοδοτοῦνται, τόσον ἐξ ἐγχωρίων πηγῶν, ὅσον καὶ ἐκ πηγῶν κειμένων ἐκτὸς τῆς ἐνδιαφερομένης χώρας.

Ἡ Ἑλλάς ἦντλησε πόρους διὰ τὰς δημοσίας αὐτῆς ἐπενδύσεις, τόσον ἐξ ἰδίων αὐτῆς πηγῶν (ἐκ τοῦ τακτικοῦ αὐτῆς προϋπολογισμοῦ, ἐκ δημοσίου ἐσωτερικοῦ δανεισμοῦ), ὅσον καὶ ἐκ πηγῶν τοῦ ἐξωτερικοῦ (ἐκ τῆς οἰκονομικῆς βοήθειας τῶν Ἑνωμένων Πολιτειῶν, ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ δημοσίου δανεισμοῦ).

Ἀντελήφθη, ὁμως, ἐγκαίρως ἡ Χώρα μου, ὅτι πρέπει νὰ κινητοποιήσῃ πρὸς παραγωγικὴν ἐπένδυσιν καὶ τὴν ἰδιωτικὴν ἐγχωρίαν ἀποταμίευσιν καὶ πρὸς τοῦτο ἔλαβεν ἰδίᾳ μεταπολεμικῶς, σειρὰν μέτρων, τόσον ἐπὶ τοῦ γενικωτέρου οἰκονομικοῦ πεδίου, ὅσον καὶ ἐπὶ τοῦ εἰδικωτέρου φορολογικοῦ τοιοῦτου.

Ἐν τοῖς ἐπομένοις θέλομεν ἐκθέσει ἐν συντομίᾳ τὰ ὡς εἴρηται ἐν Ἑλλάδι ληφθέντα φορολογικὰ μέτρα πρὸς κινητοποιήσιν τῆς ἰδιωτικῆς ἐγχωρίου ἀποταμιεύσεως, ἵνα διατυπώσωμεν ἐν συνεχείᾳ τὰς σκέψεις ἡμῶν περὶ τῶν κατὰ τὴν κρίσιν μας περαιτέρω ληπτέων φορολογικῶν μέτρων πρὸς ἐνθάρρυνσιν τῶν ἰδιωτικῶν ἐπενδύσεων ἐν Ἑλλάδι καὶ καταλήξωμεν ἐν τέλει εἰς γενικὸν τι συμπέρασμα.

## II. Φορολογικαὶ διατάξεις ἐνθαρρύνουσαι ἐν Ἑλλάδι τὴν ἰδιωτικὴν ἀποταμίευσιν καὶ ἐπένδυσιν.

### A) Εἰς τὸν τομέα τῶν κινητῶν

1. Ὡς τοιαῦται διατάξεις δέον, ἐν πρώτοις, νὰ ἐπισημανθοῦν αἱ διατάξεις τοῦ ἀρθροῦ 17 τοῦ ἑλληνικοῦ Κώδικος Φορολογίας Καθαρῶν Προσόδων, ἀπαλδυνάμει τῶν ὁποίων, ἐν τῷ πλαισίῳ τῆς φορολογίας τοῦ εἰσοδήματος, ἀπαλλοτρίωνται τοῦ φόρου ἐπὶ τῶν εἰσοδημάτων ἐκ κινητῶν ἀξιῶν (ἀναλυτικοῦ λάσσονται τοῦ φόρου ἐπὶ τῶν εἰσοδημάτων γραμματίων, ὡς καὶ δι' ὁμολογιῶν ἔθνικὰ φόρου Γ' Κατηγορίας) τὰ δι' ἐντόκων γραμματίων, ὡς καὶ δι' ὁμολογιῶν ἔθνικὰ δάνεια ἐν γένει καὶ τὰ ὑπὸ μόρῃν μερισμάτων διανεμόμενα εἰσοδήματα ὑπὸ τῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος καὶ τῆς Ἀγροτικῆς Τραπεζῆς, οἱ τόκοι καταθέσεων τῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος καὶ τῆς Ἀγροτικῆς Τραπεζῆς, οἱ τόκοι καταθέσεων πρὸς τὴν Ἑλληνικὴν Τραπεζὴν ἢ ἄλλα πιστωτικὰ ἐπιχειρήματα καὶ ἐμβασμάτων ἐξ ἀλλοδαπῆς πρὸς τραπεζὰς ἢ ἄλλα πιστωτικὰ ἐπιχειρήματα, οἱ τόκοι δανείων ἐπὶ ὑποθήκῃ ἑλληνικῶν πλοίων, οἱ τόκοι δανείων ἰδρύματα, οἱ τόκοι δανείων ἐπὶ ὑποθήκῃ ἑλληνικῶν πλοίων, οἱ τόκοι δανείων πρὸς Δήμους καὶ ἐξ ἀλλοδαπῆς πρὸς ἐπιχειρήσεις ἐν Ἑλλάδι, οἱ τόκοι δανείων πρὸς Δήμους καὶ Κοινότητα τοῦ Κράτους καὶ τὰ Λιμενικὰ Ταμεῖα κλπ. Δι' ὅλων τῶν ὡς ἄνω ἀπαλλαγῶν, ὁ νομοθέτης ἀπέβλεπεν εἰς τὴν ἐνίσχυσιν τῆς βουλήσεως τῶν ἰδιο-

τῶν πρὸς ἀποταμίευσιν καὶ ἐπένδυσιν, εἰς τινὰς δὲ τῶν περιπτώσεων καὶ εἰς τὴν προσέγκυσιν ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ κεφαλαίων.

Κατὰ τὰ λοιπά, βάσει τῆς κειμένης ἐν προκειμένῳ φορολογικῆς νομοθεσίας καὶ πρὸς ἀποφυγὴν τῆς πολλαπλῆς φορολογίας αὐτῶν, εἰσοδήματα φορολογηθέντα εἰς ἄλλας ἀναλυτικὰς κατηγορίας καὶ διανεμόμενα εἰς τοὺς μετόχους ὑπόκεινται ἐκ νέου εἰς τὴν φορολογίαν τῶν ἐκ κινητῶν ἀξιῶν εἰσοδημάτων, πλὴν τῶν περιπτώσεων τῆς παραγρ. 6 τοῦ ἄρθρου 14 τοῦ Κώδικος Φ. Κ. Π. καὶ τοῦ ἐδαφίου δ' τοῦ ἄρθρου 17 αὐτοῦ.

Κατὰ τὴν πρώτην περίπτωσιν, ἐφ' ὅσον μετὰξὺ τοῦ διανεμομένου μερίσματος, ποσοστῶν διοικητικοῦ συμβουλίου κλπ. περιέχονται καὶ κέρδη, δι' ἃ κατεβλήθη φόρος ἐμπορικῶν καὶ βιομηχανικῶν κερδῶν (Δ' ἀναλυτικῆς κατηγορίας), ἐκ τοῦ ἐπ' αὐτῶν φόρου εἰσοδημάτων ἐκ κινητῶν ἀξιῶν ἐκπίπτει ὁ δι' αὐτὰ καταβληθεὶς φόρος Δ' Κατηγορίας.

Κατὰ τὴν ἑτέραν περίπτωσιν, οἱ τόκοι παντὸς τίτλου ἐντόκου, τοῖς μετρητοῖς καταθέσεως ἢ ἐγγυήσεως, ὡς καὶ παντὸς τίτλου χρεωστικοῦ ἐπὶ ὑποθήκη, ἐνεχύρῳ ἢ οὐ, οἱ προκύπτοντες ὑπὲρ ἑλληνικῶν ἀνωνύμων ἐταιρειῶν καὶ φορολογούμενοι κατὰ τὴν Δ' Κατηγορίαν, ὡς κέρδη ἐξ ἐμπορικῆς ἐπιχειρήσεως, ἀπαλλάσσονται τοῦ φόρου τῆς Γ' Κατηγορίας (ἐπὶ εἰσοδημάτων ἐκ κινητῶν ἀξιῶν).

2. Ἐνδιαφέρουσα διὰ τὴν ἔρευναν ἡμῶν εἶναι ὁμοίως ἡ διάταξις τῆς παραγράφου 3 τοῦ ἄρθρου 11 τοῦ Α.Ν. 332/1936, διὰ τῆς ὁποίας ὁ Ἑλληνικὸς φορολογικὸς νομοθέτης ἠθέλησε νὰ εὐνοήσῃ τὴν συγχώνευσιν ἰσχυρῶν οικονομικῶν ὀργανισμῶν, τὴν ὁποίαν ἐθεώρει ἐπωφελεῖ διὰ τὸ σύνολον τῆς Οἰκονομίας, ὀρίσας ὅτι, ἐν περιπτώσει συγχωνεύσεως ἀνωνύμων ἐταιρειῶν, εἴτε διὰ συστάσεως νέας ἐταιρείας, εἴτε διὰ συγχωνεύσεως μιᾶς ἢ πλειόνων ἐντὸς ἄλλης, εἴτε δι' ἐξαγορᾶς μιᾶς ἢ πλειόνων ὑπὸ ἄλλης, δὲν ἔχουσιν ἐφαρμογὴν αἱ διατάξεις τῆς παραγράφου 5 τοῦ ἄρθρου 14 τοῦ Κώδικος Φ.Κ.Π. περὶ ἐπιβολῆς φόρου Γ' Κατηγορίας, τῆς προκυπτούσης ἐκ τῆς τοιαύτης συγχωνεύσεως ὑπεραξίας ἀπαλλασσομένης τοῦ φόρου τούτου. Ἡ ἀπαλλαγὴ αὕτη τελεῖ ὑπὸ τὸν ὅρον, ὅπως ἡ νέα ἢ ἀπορροφῶσα ἢ ἐξαγοράζουσα ἐταιρεία μὴ διαλυθῇ πρὸ τῆς παρόδου δεκαετίας ἀπὸ τῆς τοιαύτης συγχωνεύσεως ἢ ἐξαγορᾶς.

3. Ἄξια ἰδιαιτέρας μνείας τυγχάνουν αἱ διατάξεις τοῦ ἄρθρου 8 τοῦ προσφάτου Νόμου ὑπ' ἀριθ. 2854 «περὶ συνομολογήσεως ἐθνικοῦ παραγωγικοῦ λαχειοφόρου δανείου κλπ.». Διὰ τῶν διατάξεων τούτων καὶ πρὸς ἐνθάρρυνσιν τῆς βουλῆσεως ἐπενδύσεως τῆς ἰδιωτικῆς ἀποταμιεύσεως εἰς ὁμολογίας τοῦ βάσει τοῦ ὡς εἴρηται νόμου ἐκδοθέντος δημοσίου δανείου παρεσχέθησαν, πλὴν τῶν ἄλλων εὐκολιῶν καὶ προνομίων, καὶ αἱ κάτωθι φορολογικαὶ ἀπαλλαγαί :

α) Αἱ ὁμολογίαι τοῦ δανείου ἐξηρέθησαν τοῦ φόρου κληρονομίας.

β) Οἱ τόκοι αὐτοῦ ἀπηλλάγησαν τοῦ ἐπ' αὐτῶν φόρου καθαρῶν προσόδων Γ' Κατηγορίας κλάσεως α', ὡς καὶ τοῦ συνθετικοῦ φόρου.

γ) Ὑρίσθη ὅτι ἔσοδα ἐκ τοκομεριδίων ἢ λαχείων τοῦ δανείου, περιληφθέντα ὑπὸ τοῦ φορολογουμένου εἰς τὰ ἔσοδα τῆς ἐπιχειρήσεώς του, θὰ ἐκπί-



1953 προβλέπει από τοῦ οἴκον. ἔτους 1954-55, προκειμένου περὶ κινήτων πραγμάτων, ὅτι :

α) Αἱ δαπάναι πρὸς συντήρησιν καὶ ἐπισκευὴν μηχανημάτων καὶ ἐπαγγελματικῶν ἐν γένει ἐγκαταστάσεων δύναται νὰ ἐκπίπτωται ἐξ ὀλοκλήρου ἐκ τῶν ἀκαθαρίστων ἐσόδων τῆς χρήσεως, ἐντὸς τῆς ὁποίας ἐγένοντο αὐταί.

β) Ἡ ἀξία τῶν ἀνταλλακτικῶν καὶ ἐργαλείων δύναται νὰ ἀποσβέννυται ἐξ ὀλοκλήρου ἐντὸς τῆς χρήσεως, καθ' ἣν τὸ πρῶτον ἐχρησιμοποιήθησαν ταῦτα.

γ) Τὰ ἀνώτατα ὅρια ἐτησίας ἀποσβέσεως τῶν ἐγκαταστάσεων ἐν γένει ποικίλλουν ἀναλόγως τῆς φύσεως καὶ τοῦ προορισμοῦ των ἀπὸ 3,5% μέχρι 30%.

δ) Τὰ ἀνώτατα ὅρια ἐτησίας ἀποσβέσεως τῶν ἐπίπλων καὶ σκευῶν ποικίλλουν κατὰ κλάδους ἐπιχειρήσεων, κυμαινόμενα μεταξύ 20-50%.

5. Ἐνδιαφέρουσιν περίπτωσιν λήψεως φορολογικῶν μέτρων πρὸς ἐνθάρρυσιν τῶν ἰδιωτικῶν ἐπενδύσεων ἐκ τῆς ἐγχωρίου ἀποταμιεύσεως, ἀλλὰ καὶ προσανατολισμοῦ αὐτῶν πρὸς ὠρισμένας ἐπενδύσεις μὲ γεωγραφικὴν βάσιν, ἐμφανίζει τὸ Νομ. Διάταγμα ὑπ' ἀριθμ. 2176)52 «περὶ μέτρων προστασίας τῆς Ἐπαρχιακῆς Βιομηχανίας».

Διὰ τοῦ ὡς εἴρηται Νομ. Διατάγματος καὶ ἐπὶ τῷ σκοπῷ ἀποκεντρώσεως τῶν πλησίων τῆς πρωτεύουσας ἐγκατεστημένων βιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων ἀφ' ἑνὸς καὶ τὴν ἐνίσχυσιν ἀφ' ἑτέρου τῶν ἤδη εἰς τὰς ἐπαρχίας τῆς χώρας ἐγκατεστημένων τοιούτων ἐπιχειρήσεων, ἵνα ἀντιμετωπίσωσιν ἐπιτυχῶς τὸν συναγωνισμόν τῶν πρώτων καὶ καταστῶσι βιώσιμοι, παρεσχέθησαν σημαντικὰ φορολογικὰ προνόμια ὑπὲρ τῶν ἐπενδύσεων εἰς ἐπαρχιακὰς βιομηχανίας. Οὕτω ἐμειώθη ὁ ὑπὸ τῶν ἐπαρχιακῶν βιομηχανιῶν ὀφειλόμενος ἐκάστοτε βάσει τοῦ νόμου φόρος κύκλου ἐργασιῶν κατὰ 20% - 40%, ἐμειώθησαν οἱ ὑπὸ τῶν ἐκτὸς τῆς περιοχῆς Νομοῦ Ἀττικῆς ἰδρυομένων βιομηχανιῶν καταβαλλόμενοι δασμοί, τὰ τέλη καὶ οἱ φόροι δι' εἰσαγωγὴν τῶν ἀναγκασιούτων διὰ τὴν ἐγκατάστασιν καὶ λειτουργίαν αὐτῶν μηχανημάτων, ἐξαρτημάτων καὶ ἀνταλλακτικῶν κατὰ τὸ ἥμισυ. Ἡ αὐτὴ ἀπαλλαγὴ παρέχεται προκειμένης ἀντικαταστάσεως παλαιῶν μηχανημάτων κλπ. ἤδη λειτουργουσῶν εἰς τὰς ἐπαρχίας βιομηχανιῶν, ὡς καὶ προκειμένης ἀνασυγκροτήσεως καταστραφεισῶν κατὰ τὸν πόλεμον βιομηχανιῶν.

Διὰ τοῦ αὐτοῦ νόμου καὶ εἰς τὸν τομέα τῆς ὑπὲρ τρίτων φορολογίας (parafiscalité) ἀπηγορεύθη ἐφεξῆς ἡ ἐπιβολὴ πάσης τοπικῆς εἰδικῆς φορολογίας ἢ εἰσφορᾶς κλπ. ἐπὶ πάσης ἐπαρχιακῆς βιομηχανίας ὑπὲρ οἴουδήποτε νομικοῦ προσώπου δημοσίου δικαίου ἢ κοινωφελούς σκοποῦ.

Τέλος, διερρυθμίσθησαν ἐπὶ τὸ εὐνοϊκώτερον ὑπὲρ τῶν ἐπαρχιακῶν βιομηχανιῶν τὰ ποσοστὰ ἀποσβέσεων κτισμάτων, μηχανημάτων καὶ ἐγκαταστάσεων, αὐξηθέντων τῶν ἤδη νομοθετημένων ἀνωτάτων ὀρίων αὐτῶν καὶ ἀπηλλάγη τοῦ ἀναλυτικοῦ καὶ συνθετικοῦ φόρου εἰδικῆ κράτησις μέχρις 25% ἐπὶ τοῦ ὑπὲρ τὰ 60 ἑκατομ. τμήματος τῶν διὰ τὰ ἔτη 1952 μέχρι 1961 καθαρῶν αὐτῶν κερδῶν, τῶν προερχομένων ἐκ βιομηχανικῆς ἐπεξεργασίας δι' ἐγκαταστάσεων ἐπαρχιακῶν βιομηχανιῶν.



των εταιρειών τούτων, αἱ πράξεις συγχωνεύσεως ναυτιλιακῶν εταιρειῶν διὰ συστάσεως νέας κλπ.

Αἱ πράξεις παρατάσεως διαρκείας εταιρειῶν ὑπόκεινται μόνον εἰς τὸ ἡμισυ τοῦ τέλους (0,5%) ἐπὶ τοῦ κεφαλαίου αὐτῶν.

Εἰς τὸ σχετικῶς ἀνώδυνον ἔμπορικὸν ἀναλογικὸν τέλος (1½%, ἄρθρου 4, Ν. 2246) ὑπόκεινται ὁμοίως αἱ πράξεις ἀνωνύμων εταιρειῶν περὶ ἐκδόσεως δανείων δι' ὁμολογιῶν, οἱ ὀριστικοὶ τίτλοι οἰουδήποτε εἴδους μετοχῶν τῶν ἡμεδαπῶν ἀνωνύμων εταιρειῶν, ὡς καὶ τῶν ἡμεδαπῶν κατὰ μετοχὰς ἑτερορρυθμῶν εταιρειῶν, οἱ τίτλοι παντὸς εἴδους ὁμολογιῶν, αἱ διανομαὶ λόγῳ διαλύσεως περιουσιῶν ὁμορρυθμῶν καὶ ἑτερορρυθμῶν ἔμπορικῶν εταιρειῶν, αἱ ἀπολήψεις μερίδων ἐταίρων ἀποσυρομένων ἐκ τῆς εταιρείας, αἱ ἀπολήψεις τῶν ἐταίρων εἰς χρῆμα ἢ εἰς εἶδος διαρκούσης τῆς λειτουργίας τῶν εταιρειῶν, αἱ ἐξοφλήσεις μερισμάτων καὶ ἄλλων ὠφελειῶν παντὸς εἴδους μετοχικῶν τίτλων καὶ ἰδρυτικῶν τοιούτων. Ἡ μεταβίβασις μετοχῶν, ἰδρυτικῶν τίτλων καὶ ὁμολογιῶν ἐν γένει κλπ. πρὸς 1%, πλὴν τῶν ὀνομαστικῶν μετοχῶν τῶν ἡμεδαπῶν ἀνωνύμων εταιρειῶν, ἀπαλλασσομένων τῶν τελῶν χαρτοσήμου (Ν. 1527/1950).

Ἐπὶ τῶν ἐν Ἑλλάδι ἐκδιδομένων συναλλαγματικῶν καὶ γραμματίων εἰς διαταγὴν καὶ τῶν ἐν τῷ χρηματιστηρίῳ συναπτομένων συμβάσεων δανείων ἐπὶ ἐνεχύρῳ τίτλων ἐπιβάλλεται τέλος 0,10% δι' ἕκαστον μῆνα τῆς προθεσμίας αὐτῶν, μὴ δυνάμενον νὰ ὑπερβῇ ἐν τῷ συνόλῳ αὐτοῦ τὸ 1%.

Εἰς τέλος μόνον 0,50% ἐπὶ τοῦ ὀλικοῦ ἀντιτίμου πωλήσεως ὑπόκειται, ἐξ ἄλλου, τὸ τιμολόγιον ἢ οἰονδήποτε ἕτερον ἔγγραφο πωλήσεως ὑπὸ ἐπιτηδευματίου κινητῶν ἀγαθῶν (ἐξαιρέσει τῶν πλοίων καὶ πλωτῶν ἐν γένει μέσων, αὐτοκινήτων, μετοχῶν καὶ ὁμολογιῶν) ἐν τῇ χώρᾳ πρὸς ἕτερον ἐπιτηδευματίαν, πρὸς γεωργοὺς, κτηνοτρόφους κλπ. καὶ πρὸς τὸ Δημόσιον.

Τέλος, ἀνώδυνα ὁμοίως πάγια τέλη προβλέπει ὁ Κῶδιξ ἐπὶ ἐγγράφων τραπεζικῶν, ἔμπορικῶν, ἀσφαλειῶν καὶ συναφῶν. Οὐχ' ἦττον ἀπαλάσσει καὶ τούτων ὁ νόμος, ἐπὶ τῷ σκοπῷ προφανῶς ἐνθαρρύνσεως τῶν ἰδιωτικῶν ἀποταμιεύσεων καὶ ἐπενδύσεων, τὰ βιβλιάρια καταθέσεων ἢ οἰωνδήποτε ἄλλων λογαριασμῶν, τὰ ἐκδιδόμενα παρ' οἰασδήποτε Τραπεζῆς ἢ ἄλλης ἀνωνύμου εταιρείας ἢ νομικοῦ προσώπου ἢ ἰδιώτου δικαιουμένων νὰ δέχονται καταθέσεις. Ἀπαλλάσει ὁμοίως ὁ νόμος παντὸς τέλους τὰς παρὰ ταῖς αὐταῖς Τραπεζαῖς ἢ εταιρείαις ἢ τοῖς ἰδιώταις καταθέσεις πάσης φύσεως χρημάτων, χρεωγράφων, ἀξιῶν, ἔμπορευμάτων ἢ κινητῶν πραγμάτων, ὡς καὶ τὰς ὀλικὰς ἢ μερικὰς ἀναλήψεις αὐτῶν.

9. Μνημονευτέα τυγχάνουν, ὡσαύτως, αἱ διατάξεις τοῦ Νόμου 2841)54, διὰ τοῦ ὁποίου παρεσχέθησαν πλεῖστοι ὅσαι φορολογικαὶ ἀπαλλαγαὶ ὑπὲρ τῶν σεισμοπλήκτων Νήσων καὶ ἐπὶ τῷ σκοπῷ ἐνισχύσεως τῶν ἐπενδύσεων εἰς κινητὰ καὶ ἀκίνητα, ἀπαραίτητα διὰ τὴν ἀποκατάστασιν καὶ ἀνοικοδόμησιν αὐτῶν.

Οὕτω, εἰς τὴν ἐνίσχυσιν τῶν ἰδιωτικῶν ἐπενδύσεων εἰς κινητὰ ἐν γένει, ἀποβλέπουσιν αἱ διατάξεις:

— Τῆς παραγράφου 5, ἄρθρου 1 τοῦ ὡς εἶρηται Νόμου, διὰ τῆς ὁποίας ἀπαλλάσσονται παντὸς φόρου ἢ δασμοῦ ἢ εἰσφορᾶς κλπ. ὑπὲρ τοῦ Δημοσίου ἢ τρίτου, ὡς καὶ παντὸς τέλους χαρτοσήμου τὰ εἰσαγόμενα ὑπὸ οἰουδήποτε εἰς τὰς σεισμοπλήκτους Νήσους μηχανήματα ἢ ἄλλα ἐργαλεῖα πρὸς ἀνασυγκρότησιν ὑπαρχουσῶν μέχρι 10 Αὐγούστου 1953 βιομηχανιῶν καὶ βιοτεχνιῶν.

— Τῆς παραγράφου 6 τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου καὶ Νόμου, διὰ τῆς ὁποίας τὰ δικτυωτὰ ἐκ συρμάτων ἢ σιδηρῶν ράβδων, χρήσιμα διὰ τὴν μετὰ τσιμεντοκονιάματος ἐνίσχυσιν καὶ σταθεροποίησιν τοίχων ἢ στεγῶν οἰκιῶν ἢ ἄλλων κτισμάτων, εἰσαγόμενα πρὸς ἐπίσκευήν τῶν οἰκιῶν ἢ ἄλλων κτιρίων τῶν σεισμοπλήκτων νήσων ὑποβάλλονται εἰς τὸ 1)8 τοῦ ἀνήκοντος δασμοῦ.

— Τῆς περιπτώσεως β', παραγρ. 2 τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ ἰδίου Νόμου, διὰ τῆς ὁποίας ἀπαλλάσσονται τοῦ ἀναλογικοῦ ἢ παγίου τέλους χαρτοσήμου καὶ παντὸς δικαιώματος ὑπὲρ οἰουδήποτε Ταμείου ἢ Ὁργανισμοῦ ἢ τρίτου ἐν γένει ἐπὶ μίαν πενταετίαν ἀπὸ τῆς ἰσχύος τοῦ Νόμου αἱ συμβάσεις διὰ τὴν παροχὴν ἐνυποθήκων δανείων διὰ τὴν ἀνοικοδόμησιν τῶν σεισμοπλήκτων Νήσων. Ἀπαλλάσσονται ὁμοίως, βάσει τῆς παραγράφου 3 τοῦ ρηθέντος ἄρθρου 3 τοῦ Νόμου, παντὸς τέλους καὶ δικαιώματος ὑπὲρ οἰουδήποτε, πλὴν τῶν δικαιωμάτων ἀμίσθων ὑποθηκοφυλάκων, ἅτινα περιορίζονται μόνον κατὰ τὸ ἥμισυ, ἢ μεταγραφῆ καὶ ἢ ἐγγραφῆ ὑποθήκης πρὸς ἀσφάλειαν τῶν ὡς ἄνω συμβάσεων δανείων.

— Τῶν παραγράφων 3 καὶ 4 τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ Νόμου, δυνάμει τῶν ὁποίων οἱ ἐκ τῶν κατοίκων τῶν σεισμοπλήκτων νήσων ἀσκοῦντες τὸ ἐπάγγελμά των κατὰ τὴν 1 Ἰανουαρίου 1954, ὡς καὶ οἱ ἐφεξῆς ἀρχόμενοι τῶν ἐργασιῶν των θεωροῦνται διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῶν διατάξεων τοῦ Α.Ν. 942)1949 ὡς νέοι ἐπιτηδευματῖαι, φορολογούμενοι ἀναλόγως, αἱ δὲ διατάξεις τοῦ Κώδ. Φορολογικῶν Στοιχείων ἀναστέλλονται δι' αὐτοὺς μέχρι 31 Δεκεμβρίου 1954.

10. Διὰ τὴν πληρότητα τῆς παρουσίας μελέτης, δέον νὰ ἀναφέρωμεν ὅτι διὰ τοῦ ψηφισθέντος ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς Νομοθετικῆς Ἐξουσιοδοτήσεως τῆς Βουλῆς Νομοθετικοῦ Διατάγματος ὑπ' ἀριθμ. 2901 τῆς 17)19 Ἰουλίου 1954 ἐπιφέρονται σημαντικαὶ τροποποιήσεις καὶ συμπληρώσεις τοῦ Κώδικος Φορολογίας Καθαρῶν Προσόδων, διὰ τῶν ὁποίων ἐπιδιώκεται ἡ ἀποκατάστασις φορολογικῆς δικαιοσύνης, ἡ μείωσις τῆς συνολικῆς φορολογικῆς ἐπιβαρύνσεως τοῦ κτωμένου εἰσοδήματος καὶ ἡ ἀναζωογόνησις τῆς οἰκονομικῆς ζωῆς εἰς τὴν χώραν.

Διὰ τοῦ ὡς εἶρηται Νομοθετικοῦ Διατάγματος προβλέπεται κυρίως ἡ ἀπλοποίησις τῆς φορολογίας τῶν μικρῶν ἐπιτηδευματιῶν, ἡ μείωσις τῶν φορολογικῶν συντελεστῶν κατηγοριῶν τινων (ἐμπορικῶν καὶ βιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων, μισθωτῶν ὑπηρεσιῶν, ἐλευθερίων ἐπαγγελμάτων, συνολικῆς καθαρᾶς προσόδου) καὶ ἡ αὐξήσις τῶν ἀφορολογητῶν ὀρίων (εἰς τὸ εἰσόδημα ἐκ μισθωτῶν ὑπηρεσιῶν καὶ εἰς τὴν συνολικὴν καθαρὰν πρόσδοτον). Λίαν σημαντικαὶ ὁμοίως εἶναι αἱ διατάξεις, διὰ τῶν ὁποίων αὐξάνονται, ὑπὸ ὠρισμένους ὅρους, τὰ ἀνώτατα ὅρια ἐπιτρεπομένων ἀποσβέσεων διὰ τὰ κτίσματα καὶ τὰ λοιπὰ πάγια περιουσιακὰ στοιχεῖα τῶν ἐπιχειρήσεων, ὡς καὶ ἐκεῖναι, διὰ τῶν ὁποίων καταργεῖται ἰσχύουσα μέχρι σήμερον διάταξις (ἄρθρου 12 Α.Ν.



1839)1951), δυνάμει τῆς ὁποίας ἐπὶ τῶν μὴ διανεμομένων κατὰ τινὰ διαχειριστικὴν περίοδον κερδῶν ἡμεδαπῆς ἀνωνύμου ἐταιρείας ἐπεβάλλετο πρόσθετος φόρος μέχρις 20 %ο. Ἐφεξῆς δὲν θὰ ἐπιβάλλεται τοιοῦτος πρόσθετος φόρος ἐπὶ τῶν μὴ διανεμομένων κερδῶν, εἰμὴ ἐφ' ὅσον ταῦτα θὰ ἀνέρχωνται εἰς ποσὸν ἀνώτερον τοῦ  $\frac{1}{5}$  τοῦ συνόλου τῶν κατὰ τινὰ χρήσιν φορολογητέων κερδῶν.

Διὰ τὴν ἐνίσχυσιν, ἐξ ἄλλου, τῆς φορολογικῆς ἐντιμότητος ἀφ' ἐνὸς καὶ τὴν ἐνθάρρυνσιν τῆς τάσεως πρὸς ἀνακαίνισιν, ἐπαύξισιν ἢ βελτίωσιν τῶν ἐγκαταστάσεων ἐπιχειρήσεων ἢ τὴν ἐπέκτασιν τῶν ἐργασιῶν αὐτῶν ἀφ' ἐτέρου, προβλέπεται ἐν τῷ ὡς εἴρηται Νομοθετικῷ Διατάγματι ἡ δυνατότης παροχῆς εἰς τὰς μεγάλας ἐμπορικὰς ἢ βιομηχανικὰς ἐπιχειρήσεις, τῶν ὁποίων τὰ ἐμπορικὰ βιβλία ἠλέγχθησαν εἰλικρινῆ, εἰδικῆς ἐκπτώσεως μέχρι 10 %ο ἐπὶ τοῦ ὑπὲρ τὰς 75.000 δραχμὰς τμήματος τῶν καθαρῶν αὐτῶν κερδῶν, ἐφ' ὅσον τὸ ἐκ ταύτης ἐξοικονομούμενον ποσὸν διατίθεται ἀποδεδειγμένως πρὸς τὸν τελευταῖον τοῦτον σκοπὸν.

Διὰ τὴν ἔντασιν, τέλος, τῆς χρηματοδοτήσεως ἐπιχειρήσεων κοινῆς ὠφελείας, ὡς καὶ τῶν βιομηχανικῶν, μεταλλευτικῶν καὶ ἐξαγωγικῶν ἐπιχειρήσεων προβλέπεται ἐν τῷ Νομοθετικῷ Διατάγματι ἡ μείωσις τοῦ φόρου ἐπὶ τῶν τόκων διὰ δάνεια παρεχόμενα πρὸς τὰς ὡς εἴρηται ἐπιχειρήσεις κατὰ 20 %ο.

Ἄπαντα τὰ ὡς ἄνω ψηφισθέντα ἐσχάτως φορολογικὰ μέτρα, ὡς καὶ ἡ μελετωμένη παρ' ἡμῖν κατάργησις τῶν ὀνομαστικῶν μετοχῶν, θὰ συντελέσουν ἀναμφισβητήτως εἰς τὴν αὔξισιν τοῦ ὄγκου τῆς ἰδιωτικῆς ἀποταμιεύσεως καὶ τῶν ἐξ αὐτῆς ἐπενδύσεων εἰς παραγωγικούς κλάδους τῆς ἐθνικῆς οἰκονομίας.

## *B) Εἰς τὸν τομέα τῶν ἀκινήτων*

1. Διατάξεις ἐνθαρρύνουσαι τὴν ἐκ τῆς ἰδιωτικῆς ἀποταμιεύσεως εἰς ἀκίνητα ἐπένδυσιν, ἐν τῷ πλαισίῳ τῆς φορολογίας τοῦ εἰσοδήματος, εἶναι ἐν πρώτοις αἱ διατάξεις τοῦ ἄρθρου 9 παρ. 4, ἔδαφ. δ' τοῦ Κώδικος Φορολογίας Καθαρῶν Προσόδων, δυνάμει τῶν ὁποίων ἀπαλλάσσονται τοῦ φόρου ἐπὶ τῶν ἐξ οἰκοδομῶν εἰσοδημάτων αἱ οἰκοδομαί, τῶν ὁποίων τὸ ἀκαθάριστον ἐτήσιον εἰσόδημα δὲν θὰ ὑπερέβαινε κατὰ τὸ οἰκονομικὸν ἔτος 1940)1941 τὰς 3.600 δραχμὰς. Ἡ ὡς ἄνω διάταξις ἀποβλέπει εἰς τὴν ἐνίσχυσιν τῶν ἰδιωτικῶν ἐπενδύσεων εἰς μικρὰς οἰκοδομὰς, πρὸς λύσιν τοῦ προβλήματος τῆς λαϊκῆς κατοικίας.

Τὸν αὐτὸν σκοπὸν ἐξυπηρετεῖ προφανῶς καὶ ἡ διὰ τοῦ ἄρθρου 8 τοῦ Νόμου 1910)1944 «περὶ κωδικοποιήσεως κλπ. τῆς Νομοθεσίας περὶ προστασίας πολυτέκνων» παρεχομένη εἰς τοὺς πολυτέκνους ἀπαλλαγὴ ἐκ τῆς φορολογίας οἰκοδομῶν τῆς ὑπ' αὐτῶν ἰδιοκατοικουμένης οἰκοδομῆς.

2. Τὸ νομοθέτημα, ὅμως, διὰ τοῦ ὁποίου ἐπεδιώχθη παρ' ἡμῖν κατ' ἐσχόνην ἡ ἐνθάρρυνσις τῶν ἰδιωτικῶν ἐπενδύσεων εἰς οἰκοδομὰς, διὰ τὴν ἀποκατάστασιν τῶν συνεπειῶν ἰδίᾳ τοῦ τελευταίου πολέμου, ἀλλὰ καὶ ἄλλων βιαιῶν γεγονότων εἰς οἰκοδομὰς ἀπωλειῶν, εἶναι τὸ μεταπολεμικῶς ψηφισθέν ΚΗ' Ψήφισμα τῆς 23)8)1947 «περὶ παροχῆς διευκολύνσεων διὰ τὴν ὑπὸ τῶν ἰδιω-

των ανοικοδόμησιν» και τὸ πρὸς ἐκτέλεσιν τούτου ἐκδοθὲν Διάταγμα τῆς 21.10.1947.

Διὰ τῶν ρηθέντων νομοθετημάτων ἀπηλλάσσοντο τοῦ φόρου οἰκοδομῶν αἱ ἐξῆς νεόκτιστοι οἰκοδομαί:

α) Αἱ οἰκοδομαί, αἱ ἀνεγερθεῖσαι ἐξ ὀλοκλήρου ἀπὸ τῆς 1ης Ἰανουαρίου 1945 καὶ ἐφεξῆς καὶ ἐκεῖναι, αἵτινες ἐπρόκειτο νὰ ἀνεγερθοῦν μέχρι τῆς 31ης Δεκεμβρίου 1952.

β) Τὰ τμήματα οἰκοδομῶν, τὰ ἀνεγερθέντα εἴτε διὰ προσθήκης καθ' ὕψος, εἴτε καθ' ἐπέκτασιν ὀριζόντιον εἰς ὑφισταμένας οἰκοδομὰς ἀπὸ τῆς 1ης Ἰανουαρίου 1945, ὡς καὶ ἐκεῖναι, αἵτινες ἐπρόκειτο νὰ ἀνεγερθοῦν μέχρι τῆς 31ης Δεκεμβρίου 1952.

γ) Αἱ ἡμίτελεις οἰκοδομαί, αἱ συμπληρωθεῖσαι ἀπὸ 1ης Ἰανουαρίου 1945 καὶ ἐκεῖναι, αἵτινες ἐπρόκειτο νὰ συμπληρωθοῦν μέχρι τῆς 31 Δεκεμβρίου 1952 καί,

δ) Αἱ οἰκοδομαί ἢ τὰ τμήματα αὐτῶν, αἱ βλαβεῖσαι εἰς βαθμὸν καθιστῶντα ἀδύνατον τὴν χρησιμοποίησιν αὐτῶν, συνεπιεῖα ζημιῶν ἐκ τοῦ πολέμου, θεομηνίας, βιαίου συμβάντος καὶ ἐπιτάξεως, αἵτινες ἀποκατεστάθησαν δι' ἐπισκευῶν ριζικῶν ἀπὸ τῆς 1ης Μαΐου 1941 ἢ ἐπρόκειτο νὰ ἀποκατασταθοῦν μέχρι τῆς 31ης Δεκεμβρίου 1952 διὰ ριζικῶν ἐπισκευῶν.

Ἡ ἀπαλλαγὴ, παρεχομένη μέχρι τῆς 31ης Μαρτίου 1960, προεβλέπετο πλήρης μὲν διὰ τὰ μέχρι 31ης Μαρτίου 1955 κτώμενα εἰσοδήματα, μερική δὲ διὰ τὰ ὑπολειπόμενα ἔτη, καθοριζομένη εἰς ποσοστὰ ἐπὶ τοῦ κτωμένου εἰσοδήματος.

Διὰ μεταγενεστέρου ὅμως νομοθετήματος, τοῦ ἀπὸ 17)20 Μαρτίου 1951 Διατάγματος, αἱ ὡς ἄνω τρεῖς πρῶται περιπτώσεις ἀπαλλαγῶν, πλὴν ἐξαιρέσεων τινῶν ρητῶς ἐν αὐτῷ καθοριζομένων, ἀνεστάλησαν καθ' ἅπασαν τὴν χώραν διὰ τὰς μετ' αὐτὸ ἀνεγειρομένης οἰκοδομᾶς.

Διὰ τὰς εἰς τὰς ὡς ἄνω ἀναστελλομένας περιπτώσεις ἀπαλλαγῶν ἐμπιπτούσας, ἀλλ' ἰδιοκατοικουμένας ἢ ἰδιοχρησιμοποιουμένας οἰκοδομὰς, προεβλέφθη τρόπος ὑπολογισμοῦ τῆς τεκμαρτῆς αὐτῶν προσόδου ἐπὶ τῇ βάσει προπολεμικοῦ ἐνοικίου καὶ ἐνοικιοστασιακοῦ συντελεστοῦ αὐξήσεως μισθωμάτων, ὅστις ἰσοδυναμεῖ πρὸς μερικήν αὐτῶν ἀπαλλαγὴν ἐκ τοῦ φόρου οἰκοδομῶν.

3. Ἄξια μνείας εἶναι καὶ αἱ διατάξεις τοῦ ἄρθρου 10, παραγρ. 4 τοῦ Κώδικος Φ. Κ. Π., διὰ τῶν ὁποίων, ἐπὶ τῷ σκοπῷ ἐξευρέσεως τοῦ καθαροῦ ἐξ οἰκοδομῆς εἰσοδήματος, καθορίζονται αἱ ἐκπεστέαι δαπάναι καὶ τὰ βάρη τοῦ ἀκινήτου (πάγιον ποσοστὸν διὰ φόρους, ἀσφάλιστρα, ἀποσβέσεις καὶ ἐξοδα ἐπισκευῆς, ὑπομίσθωμα, κρητῆσεις, τόκος ἐνυποθήκων δανείων, γενικὰ ἐξοδα κλπ.), αἵτινες, ὡς διατυποῦνται, συντελοῦν εἰς τὴν αὐξήσιν τοῦ ἐξ οἰκοδομῶν εἰσοδήματος καὶ καθιστοῦν συμφέρουσαν τὴν εἰς αὐτὰς ἐπένδυσιν διὰ τῆς καθ' ἑμμεσον τρόπον μειώσεως τῆς φορολογικῆς ἐπιβαρύνσεως καὶ τῆς ἐξασφαλίσεως τῆς ἀποσβέσεως τοῦ ἐπενδυθέντος εἰς αὐτὰς κεφαλαίου.

4. Συναφεῖς εἶναι καὶ αἱ διατάξεις τῆς ἐν ἄρθρῳ 19, ἐδαφ. 2, περιπτώσεως στ' τοῦ Κώδικος Φ.Κ.Π., αἱ προβλέπουσαι, προκειμένης ἐξευρέσεως τοῦ

ἐξ ἐμπορικῶν ἢ βιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων καθαροῦ κέρδους, τὴν ἔκπτωσιν ἐτησίως ἐκ τῶν ἀκαθαρίστων ἐσόδων ἐπιχειρήσεως τινός, σὺν τοῖς ἄλλοις, καὶ τῶν ἀποσβέσεων φθορᾶς ἀκινήτου περιουσίας αὐτῆς.

Προκειμένου περὶ οἰκοδομῶν, αἱ κανονικαὶ ἀποσβέσεις ὀρίζονται εἰς ποσοστά, ποικίλλοντα, κατὰ τὰς διακρίσεις τοῦ σχετικοῦ Β. Διατάγματος τῆς 16)12)1953, ἀπὸ 2,5% ἕως 8% ἐπὶ τῆς ἀξίας τῶν κτισμάτων.

Βάσει ἄλλης διατάξεως (ἄρθρ. 3, παρ. 4 τοῦ Α. Ν. 942/1949), παρεσχέθη ἡ δυνατότης ἐνεργείας, πλὴν τῶν κανονικῶν, καὶ προσθέτων ἀποσβέσεων, ὀριζομένων διὰ τὰ κτίσματα εἰς 5% ἐτησίως, ἐφ' ὅσον αἱ σχετικαὶ δαπάναι, ἐνεργηθεῖσαι μετὰ τὸ 1947, ἐγένοντο διὰ τὴν ἀνέγερσιν νέων κτιρίων ἐξυπηρετούντων τὴν ἐπιχείρησιν.

Ἐκ τῆς ἀποσβέσεως ταύτης, τῆς ἐνεργουμένης, ὡς προεῖρηται, κατὰ τὴν ἐξέυρεσιν τοῦ καθαροῦ κέρδους ἐπιχειρήσεώς τινος, ἀφαιρεῖται ἡ βάσει τοῦ προαναφερθέντος ἄρθρου 10 τοῦ Κώδικος Φ.Κ.Π. παρεχομένη ἐπ' εὐκαιρίᾳ ἐξενεργήσεως τοῦ εἰσοδήματος οἰκοδομῆς ἀπόσβεσις ἐπὶ τοῦ εἰσοδήματος αὐτῆς, ὀριζομένη συνήθως εἰς 12%.

5. Ἐν τῷ πλαισίῳ τῆς φορολογίας μεταβιβάσεως ἀκινήτων, παρατηροῦμεν ὅτι ὁ νομοθέτης τοῦ Νόμου 1587)1950 «περὶ κυρώσεως, τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 1521)1950 Ἐν. Νόμου περὶ φόρου μεταβιβάσεως ἀκινήτων», ὡς ἐτροποποιήθη καὶ συνεπληρώθη μεταγενεστέρως, ἐπεθύμει τὴν ἐνθάρρυνσιν τῶν εἰς ἀκίνητα ἐπενδύσεων, ὅτε ὠριζεν, ἀντὶ τοῦ συνήθους συντελεστοῦ τοῦ ἐπὶ τῶν μεταβιβάσεων ἀκινήτων φόρου 9%, μειωμένους συντελεστὰς διὰ τὰς διανομὰς ἀκινήτων μεταξύ συγκυρίων, τὰς μεταβιβάσεις ἀκινήτου περιουσίας ὁμορρυθμοῦ ἢ ἑτερορρυθμοῦ ἐταιρίας εἰς τὰ μέλη αὐτῆς, συνεπιεὶα διαλύσεως αὐτῆς ἢ ἀποχωρήσεως ἐταίρων (2%), διὰ τὰς ὑποχρεωτικὰς ἀνταλλαγὰς τμημάτων γειτνιαζόντων οἰκοπέδων, ἵνα καταστῶσι ταῦτα οἰκοδομήσιμα, διὰ τὰς εἰσφοράς οἰκοδομῆς εἰς ἀνώνυμον ἐταιρείαν πρὸς ἐκμετάλλευσίν τῆς ὡς ξενοδοχείου, διὰ τὰς ἀγορὰς οἰκοδομῆς ἢ ἀκινήτου πρὸς ἀνέγερσιν οἰκοδομῆς ὑπὸ ὁμογενοῦς ἐγκατεστημένου εἰς τὴν ἄλλοδαπὴν κλπ. καὶ ἰδίᾳ διὰ τὰς περιπτώσεις τὰς ρυθμιζομένας ὑπὸ τοῦ ἀνωτέρω μνημονευθέντος Ψηφίσματος ΚΗ') 1947 (4%).

Εἰς τὸν αὐτὸν σκοπὸν ἀπέβλεπεν, ἐξ ἄλλου, ὁ νομοθέτης, ὅτε ἀπῆλλασε πλήρως τοῦ φόρου μεταβιβάσεως (ἄρθρον 6) τὰς μεταβιβάσεις ἀκινήτων εἰς τοὺς πρόσφυγας, τὰς μεταβιβάσεις κλήρων κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ Ἀγροτικοῦ Κώδικος κλπ.

Σημειωτέον, ὅτι πλὴν τῶν ρητῶς ἐν τῷ νόμῳ ἀναφερομένων φόρων καὶ δικαιωμάτων ὑπὲρ τρίτων, αἱ μεταβιβάσεις ἀκινήτων ἀπαλλάσσονται παντὸς ἐτέρου φόρου, τέλους ἢ δικαιώματος ὑπὲρ τοῦ δημοσίου ἢ τρίτου (ἄρθρ. 19, παρ. 2).

6. Καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἐπὶ τῶν τελῶν χαρτοσήμου νομοθεσίαν, ρητέον ὅτι τοῦ ἐπὶ τῶν μισθωμάτων οἰκοδομῶν, εἰς 3% ὀριζομένου τέλους χαρτοσήμου ἀπαλλάσσονται τὰ μισθώματα ἐκ τῶν οἰκοδομῶν, αἵτινες, ὡς ἤδη εἶπομεν, ἀπαλλάσσονται ἐξ ὀλοκλήρου τοῦ φόρου εἰσοδήματος Α' Κατηγορίας, δυνάμει

τῆς διατάξεως τοῦ ἀρθροῦ 9, παράγραφος 4, περίπτ. δ' τοῦ Κώδικος Φορολογίας Καθαρῶν Προσόδων.

Περαιτέρω ὀρίζεται ὅτι αἱ συμβάσεις μισθώσεως οἰκοδομῶν καὶ αἱ ἀποδείξεις ἐξοφλήσεως μισθωμάτων ἐξ οἰκοδομῶν συντάσσονται ἀτελῶς. Τοῦτ' αὐτὸ προβλέπεται καὶ προκειμένου περὶ εἰσοδημάτων ἐκ μισθώσεως γαιῶν.

Αἱ ἀπὸ 1 Ἰανουαρίου 1951 καὶ ἐφεξῆς, ἐξ ἄλλου, μεταβιβάσεις ἀκινήτων καὶ πραγματικῶν δικαιωμάτων ἐπὶ ἀκινήτων ἀπαλλάσσονται, τόσον τῶν ἀναλογικῶν τελῶν χαρτοσήμου καὶ κατὰ περίπτωσιν προξενικοῦ τέλους διὰ τε τὸ συμβόλαιον καὶ διὰ τὴν μεταγραφὴν αὐτοῦ, ὅσον καὶ τῶν ἀναλογικῶν δικαιωμάτων ἐμίσθων μεταγραφοφυλάκων διὰ τὴν μεταγραφὴν τῶν συμβολαίων τῶν ἐν λόγῳ μεταβιβάσεων, ὑποκείμεναι μόνον εἰς πάγιον τέλος χαρτοσήμου δραχμῶν 10.000 δι' ἕκαστον συμβόλαιον καὶ δι' ἑκάστην αἴτησιν μεταγραφῆς (Ν. 1587/1950, ἀρθρ. 19, παράγρ. 1. Κῶδιξ Χαρτοσήμου, ἀρθρον 13 παράγραφος 2).

Αἱ συμβάσεις μισθώσεως ἔργου (ἐργολαβίας), συνδεομένου μετὰ τοῦ ἐδάφους (κατασκευαὶ οἰκοδομῶν κλπ.) ὑπόκεινται εἰς τέλος χαρτοσήμου ὀριζομένου εἰς 1%, ἐὰν τὸ ἔργον προορίζηται νὰ ἐξυπηρετήσῃ ἐπαγγελματικὰς ἀνάγκας τοῦ ἐργοδότη κλπ., εἰς 3% δὲ εἰς πᾶσαν ἄλλην περίπτωσιν. (Κῶδιξ Χαρτοσήμου, ἀρθρ. 15ε, παράγρ. 9).

Τὰ τέλη χαρτοσήμου ἐπὶ τῶν ἐγγράφων ἐν τοῖς ὑποθηκοφυλακείοις εἶναι πάγια, ποικίλλοντα ἀναλόγως τοῦ ἐγγράφου ἀπὸ 3.000 - 25.000 δραχμῶν.

7. Τέλος, διατάξεις ἀποβλέπουσαι εἰς τὴν ἐνίσχυσιν τῶν ἐκ τῆς ἰδιωτικῆς ἀποταμιεύσεως εἰς ἀκίνητα ἐπενδύσεων εὐρηνται καὶ ἐν τῷ ἀνωτέρῳ ἤδη, προκειμένου περὶ τῶν εἰς κινητὰ ἐπενδύσεων, μνημονευθέντι Νόμῳ 2841 τῆς 28)30-4-1954 «περὶ φορολογικῶν ἀπαλλαγῶν ὑπὲρ τῶν σεισμοπλήκτων Νήσων κλπ.».

Οὕτω, βάσει τῆς διατάξεως τῆς παραγράφου 5, ἀρθροῦ 1 τοῦ ὡς ἄνω Νόμου, ἀπαλλάσσονται παντὸς φόρου ἢ δασμοῦ ἢ εἰσφορᾶς, τελῶν ὑπερμερίας ἢ ἄλλης κρατήσεως ἢ δικαιώματος ἢ παραβόλου ὑπὲρ τοῦ Δημοσίου ἢ τρίτου, ὡς καὶ παντὸς τέλους χαρτοσήμου αἱ λυόμεναι οἰκίαι, αἱ εἰσαγόμεναι ὑπὸ οἰουδήποτε πρὸς ἐγκατάστασιν εἰς τὰς σεισμοπλήκτους νήσους καὶ προοριζόμεναι νὰ χρησιμοποιηθῶσιν ἀποκλειστικῶς ὑπὸ τῶν σεισμοπλήκτων κατοίκων τῶν νήσων τούτων.

Ὅμοιος, διὰ τῶν διατάξεων τῆς παραγράφου 1, ἀρθροῦ 3 τοῦ αὐτοῦ Νόμου αἱ οἰκοδομικαὶ ἄδειαι, αἱ ἀπαιτούμεναι πρὸς ἐκτέλεσιν οἰωνδήποτε οἰκοδομικῶν ἐργασιῶν εἰς τὴν περιοχὴν τῶν σεισμοπλήκτων Νήσων, ὡς ἐπίσης αἱ πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς χορηγήσεως τῶν ἀδειῶν αὐτῶν ἀπαιτούμεναι αἰτήσεις, δηλώσεις καὶ βεβαιώσεις, καθὼς καὶ αἱ διὰ τὸν αὐτὸν σκοπὸν ἀπαιτούμεναι οἰαυδῆποτε μελέται ἀπαλλάσσονται ἐπὶ μίαν πενταετίαν ἀπὸ τῆς ἰσχύος αὐτοῦ ἀπὸ οἰουδήποτε φόρου, κρατήσεως, χαρτοσήμου, οἰουδῆποτε ἄλλου τέλους, βασικοῦ ἢ προσθέτου, εἰσφορᾶς κλπ., καθ' οἰουδῆποτε τρόπον βεβαιουμένων ἢ εἰσπραττομένων εἴτε ὑπὲρ τοῦ Δημοσίου εἴτε ὑπὲρ τῶν Δήμων ἢ Κοινοτήτων ἢ οἰωνδήποτε ἄλλων Ταμείων ἢ Ὁργανισμῶν ἢ τρίτων ἐν γένει.

Ἐν συνεχείᾳ, βάσει τῆς διατάξεως τῆς παραγράφου 2 τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου 3 τοῦ Νόμου ἀπαλλάσσονται τοῦ ἀναλογικοῦ ἢ παγίου τέλους χαρτοσήμου καὶ παντὸς δικαιώματος ὑπὲρ οἰουδήποτε Ταμείου ἢ Ὁργανισμοῦ ἢ τρίτου ἐν γένει ἐπὶ μίαν πενταετίαν ἀπὸ τῆς ἰσχύος αὐτοῦ αἱ συμβάσεις καὶ προσυμβάσεις μεταξὺ τῶν οἰκοδομούντων ἀφ' ἐνὸς καὶ μηχανικοῦ ἐν γένει ἢ ἐργολάβου ἀφ' ἑτέρου, αἱ ἀναφερόμεναι εἰς τὴν μελέτην ἢ καὶ εἰς τὴν ἐπίβλεψιν ἢ καὶ εἰς τὴν ἐκτέλεσιν καθ' οἰουδήποτε τρόπον ἢ συμφωνούμενον σύστημα ἐργασιῶν ἀνοικοδομήσεως εἰς τὴν περιοχὴν τῶν σεισμοπλήκτων Νήσων. Τῆς αὐτῆς ἀπαλλαγῆς ἀπολαύουν αἱ συμβάσεις, αἱ ἀποσκοποῦσαι εἰς τὴν ἐξασφάλισιν εἴτε τῆς τηρήσεως ὄρων τῶν ὡς ἄνω συμβάσεων περὶ μελέτης κλπ. οἰκοδομικῶν ἐργασιῶν εἴτε καὶ τῶν ἐκ τῶν ἐργασιῶν τούτων νομίμων δικαιωμάτων οἰουδήποτε τῶν συμβαλλομένων, ὡς καὶ αἱ συμβάσεις καὶ προσυμβάσεις διὰ τὴν σύστασιν ἰδιοκτησίας κατ' ὀρόφους ἢ τμήματα αὐτῶν ἢ διὰ τὴν τροποποίησιν τοιούτων συμφωνιῶν ἐπὶ ἀκινήτων ἢ διὰ τὴν ἐκμίσθωσιν οἰκοδομῶν ἢ τμημάτων αὐτῶν, κειμένων εἰς τὴν περιοχὴν τῶν σεισμοπλήκτων Νήσων.

Δυνάμει τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ Νόμου, ἐξ ἄλλου, ἀπαλλάσσονται ἀπὸ τοῦ φόρου καθαρῶν προσόδων Α' κατηγορίας καὶ παντὸς ἄλλου συμβεβαιουμένου ἢ παρομαρτοῦντος φόρου ἢ τέλους ὑπὲρ οἰουδήποτε αἱ οἰκοδομαὶ αἱ ἀνεγειρόμεναι ἢ ριζικῶς ἐπισκευαζόμεναι εἰς τὴν περιοχὴν τῶν σεισμοπλήκτων Νήσων. Εἰς τὴν αὐτὴν ἀπαλλαγὴν ὑπάγονται καὶ τὰ τμήματα οἰκοδομῶν, ἅτινα ἀποκαθίστανται διὰ ριζικῶν ἐπισκευῶν, ὡς καὶ αἱ προσθήκαι κατ' ἐπέκτασιν ἢ καθ' ὕψος εἰς ὑπαρχούσας οἰκοδομάς. Αἱ ἀπαλλαγαὶ αὗται χωροῦσι δι' οἰκοδομάς ἀνεγειρομένας ἢ ἐπισκευαζόμενας μέχρι τῆς 31ης Δεκεμβρίου 1960 καὶ διὰ τὰ μέχρι τῆς 30ης Ἰουνίου 1965 εἰσοδήματα αὐτῶν.

Διὰ τῶν διατάξεων, τέλος, τῶν παραγράφων 3, 4 καὶ 5, ἄρθρου 8 τοῦ ἰδίου Νόμου ἀπηλλάγησαν παντὸς τέλους, δικαιώματος ἢ εἰσφορᾶς ὑπὲρ τοῦ Δημοσίου ἢ ὑπὲρ τρίτων ἐν γένει αἱ μεταγραφαὶ οἰουδήποτε μεταβολῶν εἰς ἀκίνητα ἢ εἰς τὰ οἰαδήποτε ἐπ' αὐτῶν βάρη, αἱ προκαλούμεναι βάσει ἀναγκαστικῶν πράξεων ἀναδασμοῦ κλπ., ὡς καὶ αἱ ἐγγραφαὶ σημειώσεων εἰς τὰ περιθώρια τῶν βιβλίων μεταγραφῶν. Ὁμοίως ἀπηλλάγησαν ἐξ ὀλοκλήρου ἀπὸ παντὸς ἀναλογικοῦ καὶ παγίου τέλους χαρτοσήμου καὶ παντὸς δικαιώματος ὑπὲρ τρίτων, ὡς καὶ ἀπὸ τοῦ εἰδικοῦ φόρου μεταβιβάσεως ἀκινήτων καὶ ἀπὸ παντὸς ἄλλου συμβεβαιουμένου μετ' αὐτοῦ ἢ συμπαραμαρτοῦντος φόρου, τέλους ἢ δικαιώματος αἱ συμβάσεις, αἱ ἀναγκαῖαι πρὸς συντέλεσιν, συμπλήρωσιν ἢ τακτοποίησιν τῶν ὡς ἄνω μνημονευθειῶν μεταβολῶν ἐπὶ ἀκινήτων ἢ ἐπὶ τῶν ἐπὶ ἀκινήτων βαρῶν. Ἡ ἐνώπιον τοῦ Προέδρου τῶν Πρωτοδικῶν ἢ τῶν Δικαστηρίων διαδικασία, ὡς καὶ ἡ ἐκδοσις καὶ ἡ κοινοποιήσις τῶν ἀποφάσεων διὰ τὸν καθορισμὸν τῶν ἐν γένει ἀποζημιώσεων, λόγῳ τῶν ὡς ἄνω μεταβολῶν εἰς τὰ ἀκίνητα τῆς Κτηματικῆς Ὁμάδος καὶ τὰ γειτονικά αὐτῆς, ἀπαλλάσσονται οἰουδήποτε φόρου, τέλους ἢ δικαιώματος ὑπὲρ τοῦ Δημοσίου ἢ τρίτων, ὡς καὶ παντὸς τέλους χαρτοσήμου ἢ ἐνσήμου, πλὴν τῶν δικαιωμάτων τῶν ἀμίσθων ὑποθηκοφυλάκων, ὀριζομένων εἰς ἀπάσας τὰς ὡς ἄνω περιπτώσεις παγίως εἰς δραχμὰς δέκα χιλιάδας διὰ ἐκάστην ἐγγραφὴν.

### III. Ποία φορολογικὰ μέτρα ἐπιβάλλονται γενικώτερον διὰ τὴν ἐνθάρρυνσιν τῶν ἰδιωτικῶν ἐπενδύσεων

1. Ἡ βούλησις πρὸς ἀποταμίευσιν ποικίλλει εἰς τὰ διάφορα ἄτομα, ἀναλόγως τῆς κοινωνικῆς τάξεως, εἰς ἣν ταῦτα ἀνήκουν καὶ ἀναλόγως τῆς μορφῆς καὶ τοῦ ὕψους τοῦ ὑπ' αὐτῶν κτωμένου εἰσοδήματος.

Αἱ συνήθειαι, ὡς πρὸς τὴν χρῆσιν κτωμένου εἰσοδήματος ποικίλλουν πράγματι εἰς τὰς διαφόρους κοινωνικὰς τάξεις. Οἱ σκοποί, δι' οὓς τὸ εἰσόδημα διατίθεται εἶναι ἐν πολλοῖς διάφοροι εἰς τὴν λαϊκὴν λεγομένην τάξιν, ἐκείνων δι' οὓς διατίθεται εἰς τὴν ἀστικὴν καὶ τὴν ἀνωτέραν κοινωνικὴν τάξιν. Ἡ συνήθεια τῆς πρὸς διατροφήν ἰδίως εὐρείας καταναλώσεως τοῦ κτωμένου εἰσοδήματος χαρακτηρίζει τὴν λαϊκὴν τάξιν. Ἀντιστρόφως τὴν ἀστικὴν καὶ τὴν ἀνωτέραν κοινωνικὴν τάξιν χαρακτηρίζει ἔντονος ροπή πρὸς ἀποταμίευσιν καὶ ἐπένδυσιν.

Καὶ τῶν τάξεων τούτων, ὅμως, ἡ βούλησις πρὸς ἀποταμίευσιν—ἐπένδυσιν ἐπηρεάζεται, προφανῶς, ἀπὸ τὴν μορφήν τοῦ εἰσοδήματος (εἰσόδημα ἐξ ἐργασίας, ἐκ κεφαλαίου ἢ μικτὸν) καὶ ἀπὸ τὸ ὕψος αὐτοῦ. Εἶναι ἀληθές ὅτι οἱ κτῶμενοι εἰσόδημα ἐξ ἐργασίας, λόγῳ τοῦ ἐπισηφαλοῦς τοῦ εἰσοδήματος τῆς μορφῆς ταύτης, ἔχουν μείζονα ροπήν πρὸς ἀποταμίευσιν τμήματος τοῦ κτωμένου εἰσοδήματος, ἐκείνης τὴν ὁποίαν ἔχουν οἱ κτῶμενοι εἰσοδήματα μικτὰ ἢ ἐκ μόνου κεφαλαίου.

Τὸ ὕψος, ἐξ ἄλλου, τοῦ κτωμένου εἰσοδήματος προσδιορίζει τὴν σπουδαιότητά τοῦ μετὰ τὴν κατανάλωσιν διαθεσίμου πρὸς ἀποταμίευσιν—ἐπένδυσιν τμήματος αὐτοῦ. Εἶναι αὐτονόητον ὅτι οἱ ἔχοντες ὑψηλὰ εἰσοδήματα ἔχουν ἐντονωτέραν ροπήν πρὸς ἀποταμίευσιν καὶ ἐπένδυσιν.

2. Μία φορολογικὴ πολιτικὴ, συνεπῶς, σκοποῦσα τὴν ἐνθάρρυνσιν τῆς βουλήσεως τῶν ἰδιωτῶν πρὸς ἀποταμίευσιν—ἐπένδυσιν, λαμβάνουσα ὑπ' ὄψιν τὰ ἀνωτέρω δεδομένα, δεόν νὰ διαμορφωθῇ ἀναλόγως, ἵνα ἐπιτύχη τοῦ σκοποῦ αὐτῆς.

Οὕτω, ἐν τῇ φορολογίᾳ τοῦ εἰσοδήματος καὶ τῇ τοιαύτῃ τοῦ κεφαλαίου θὰ ἔδει γενικῶς καθ' ἡμᾶς :

α) Οἱ φορολογικοὶ συντελεσταὶ νὰ μὴ εἶναι ὑπὲρ τὸ δέον ὑψηλοί. Ὑψηλοὶ συντελεσταὶ ἐξωθοῦν τοὺς φορολογουμένους εἰς τὴν πραγματοποίησιν ὑψηλῶν γενικῶν ἐξόδων, ἐκπιπτομένων ἐκ τοῦ ἀκαθαρίστου εἰσοδήματος, καὶ εἰς τὴν φοροδιαφυγὴν, τοῦθ' ὅπερ ἐνθαρρύνει τὴν τάσιν πρὸς κατανάλωσιν τοῦ εἰσοδήματος ἢ τὴν ἐπένδυσιν αὐτοῦ εἰς οὐχὶ ἀπολύτως ἠλεγεμένης παραγωγικότητος ἐπενδύσεις.

β) Οἱ φορολογικοὶ συντελεσταὶ νὰ ποικίλλουν ἀναλόγως τῆς πηγῆς τοῦ εἰσοδήματος, εἴτε ἀμέσως διὰ τοῦ προσδιορισμοῦ ἐιδικῶν συντελεστῶν ἀναλόγως τῆς πηγῆς, εἴτε ἐμμέσως διὰ τοῦ συστήματος τῶν ἐκπτώσεων εἰς τὴν βᾶσιν τοῦ φορολογητέου εἰσοδήματος.

γ) Νὰ προσδιορίζωνται βαρύτεροι φορολογικοὶ συντελεσταὶ διὰ τὸ δαπανώμενον τμήμα τοῦ εἰσοδήματος καὶ ἐλαφρότεροι διὰ τὸ ἀποταμιευόμενον

καὶ παραγωγικῶς ἐπενδυόμενον τοιοῦτον. Ἐνδεχομένως νὰ προβλεφθῇ πλήρης ἀπαλλαγὴ διὰ τὸ τελευταῖον τοῦτο τμήμα εἰσοδήματος. Ὡς πρὸς τὸ σημεῖον τοῦτο ἀνακύπτουν ὁμολογουμένως δυσκολίαι φοροτεχνικαὶ ἀπὸ τῆς πλευρᾶς τοῦ ἐλέγχου, ἀλλὰ δὲν θὰ ἦτο δύσκολον νὰ εὑρεθῇ τρόπος ἀντιμετωπίσεως των.

δ) Νὰ γίνῃ λογικὴ κλιμάκωσις τῶν προοδευτικῶν φόρων. Ὑψηλὴ προοδευτικότης ἀποστερεῖ, πέραν ὀρισμένου ὀρίου, τὰ ἄτομα τῆς διαθέσεως πρὸς παραγωγὴν τοῦ εἰσοδήματος, ἐκ τοῦ ὁποῦ μετὰ τὴν φορολογίαν δὲν θὰ ἀπῆλθον εἰμὴ ἐλάχιστον μέρος.

ε) Νὰ προβλεφθῇ σύστημα ἀποσβέσεων ἐπενδυομένων κεφαλαίων οἰκονομικῶς ὀρθόν.

στ) Νὰ ὀρισθοῦν τρόποι καταβολῆς τοῦ φόρου μὴ παρακαλύοντες τὴν παραγωγικὴν δραστηριότητα τοῦ φορολογουμένου.

3. Ἡ πραγματοποίησις ἐκ τῶν ἀποταμιευμάτων παραγωγικῶν ἐπενδύσεων δὲν ἐπηρεάζεται μόνον ἐκ τοῦ συστήματος φορολογίας τοῦ εἰσοδήματος, ἀλλὰ καὶ ἐκ τοῦ γενικοῦ συστήματος ἐμμέσων φόρων, οἵτινες βαρύνουν τὰ ἀγαθὰ, εἰς ἃ τὸ ἀποταμίευμα ἐπενδύεται. Ὑψηλοὶ γενικοὶ φόροι ἐπὶ τῶν συναλλαγῶν ἀποτελοῦν πράγματι τροχοπέδην διὰ παραγωγικὰς ἐπενδύσεις.

Ἀπὸ τῆς ἀπόψεως ταύτης, ὅπως ἰδιαιτέραν σημασίαν προσλαμβάνει, διὰ τὰς ἐπενδύσεις εἰς κινητὰ ἢ ἀκίνητα ἀγαθὰ, ἰδίως τὸ σύστημα φορολογίας κύκλου ἐργασιῶν καὶ φορολογίας τῶν μεταβιβάσεων ἐξ ἐπαχθοῦς αἰτίας, ὡς καὶ τὸ σύστημα τῶν τελῶν χαρτοσήμου.

Τέλος καὶ τὸ σύστημα φορολογίας ὑπὲρ τρίτων (parafiscalité) ἐπιδρᾷ σημαντικῶς ἐπὶ τῆς ροπῆς πρὸς ἐπένδυσιν, διότι αὐξάνοντες τὴν συνολικὴν φορολογικὴν ἐπιβάρυνσιν τοῦ ἐκ τῆς ἐπενδύσεως προσδοκωμένου εἰσοδήματος: οἱ φόροι ὑπὲρ τρίτων μειώνουν τὸ πρὸς ἐπένδυσιν ἐνδιαφέρον.

#### IV. Συμπέρασμα

1. Συνοψίζοντες τὰ ἀνωτέρω ἐκτιθέμενα, παρατηροῦμεν ὅτι τὰ φορολογικὰ μέτρα, δι' ὧν ἐπιδιώκεται ἡ ἀναζωογόνησις τῆς ἰδιωτικῆς ἀποταμιεύσεως καὶ ἐπενδύσεως, τόσον εἰς τὸν τομέα τῶν κινητῶν, ὅσον καὶ εἰς τὸν τῶν ἀκινήτων, δύνανται νὰ ἀποβλέπουν κυρίως εἰς τὰ ἑξῆς:

α) Εἰς τὴν πλήρη ἢ μερικὴν φορολογικὴν ἀπαλλαγὴν ἢ τὴν μειωμένην φορολογίαν τῶν εἰσοδημάτων ἐξ ἐπενδύσεων εἰς κατηγορίας τινὰς κινήτων ἢ ἀκινήτων.

β) Εἰς τὴν πλήρη ἢ μερικὴν φορολογικὴν ἀπαλλαγὴν ἢ τὴν μειωμένην φορολογικὴν ἐπιβάρυνσιν τῶν ἀγαθῶν, εἰς ἃ ἐγένετο ἡ ἐπένδυσιν διὰ φόρων ἐπὶ τῆς περιουσίας ἢ τοῦ κεφαλαίου, φόρων καὶ τελῶν κληρονομίας, μεταβιβάσεως ἀκινήτων κλπ.

γ) Εἰς τὴν πλήρη ἢ μερικὴν φορολογικὴν ἀπαλλαγὴν ἢ μειωμένην φορολογικὴν ἐπιβάρυνσιν τῶν ἀγαθῶν ἐπενδύσεως δι' ἐμμέσων φόρων, ἤτοι εἰσαγωγικῶν δασμῶν, φόρου κύκλου ἐργασιῶν, τελῶν χαρτοσήμου, τελῶν καὶ δικαιωμάτων ἐπὶ τῶν συναλλαγῶν ἐν γένει.

Ἀντιθέτως εἶναι δυνατόν νά κριθῆ σκοπίμος ἡ αὐξησις φόρων τινῶν καταναλώσεως καὶ εἰσαγωγικῶν δασμῶν ἐπὶ εἰδῶν πολυτελείας καὶ ἐν γένει ἀγαθῶν οὐχὶ πρώτης ἀνάγκης, ἐπὶ τῷ σκοπῷ τῆς διὰ τοῦ περιορισμοῦ τῆς καταναλώσεως αὐξήσεως τῆς ἱκανότητος ἀποταμιεύσεως—ἐπενδύσεως τῶν μεσαίων καὶ πλουσίων εἰσοδηματικῶν τάξεων.

δ) Εἰς τὴν πλήρη ἢ μερικὴν φορολογικὴν ἀπαλλαγὴν ἢ μειωμένην φορολογικὴν ἐπιβάρυνσιν, τόσον τῶν εἰσοδημάτων ἐξ ἐπενδύσεων, ὅσον καὶ τοῦ ἐξ αὐτῶν κεφαλαίου καὶ τῶν ἀγαθῶν ἐπενδύσεως ἐν γένει διὰ φόρων, τελῶν καὶ δικαιωμάτων ὑπὲρ τῶν αὐτοδιοικουμένων Ὄργανισμῶν καὶ διὰ τῶν ὑπὲρ τριῶν κοινωνικῶν ἐν γένει ἐπιβαρύνσεων, εἴτε αὐτοτελῶς βεβαιουμένων ἢ εἰσπραττομένων ὑπ' αὐτῶν, εἴτε συμβεβαιουμένων καὶ συνεισπραττομένων μετὰ τῶν φόρων, τελῶν καὶ δικαιωμάτων τοῦ Δημοσίου.

ε) Εἰς τὴν οἰκονομικῶς ὀρθὴν καὶ συμφέρουσαν διαρρύθμισιν τοῦ συστήματος ἀποσβέσεως τῶν ἀγαθῶν ἐπενδύσεως (κινητῶν καὶ ἀκινήτων), ἰδίως ἐν τῷ πλαισίῳ τῆς φορολογίας τῶν κερδῶν ἐξ ἐμπορικῶν καὶ βιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων.

στ) Εἰς τὴν οἰκονομικῶς ὀρθὴν καὶ συμφέρουσαν διαρρύθμισιν τοῦ συστήματος σχηματισμοῦ ἀποθεματικοῦ δι' ὑποτίμησιν τῶν ἀγαθῶν ἐπενδύσεως καὶ τοῦ συστήματος μεταφορᾶς τῶν ζημιῶν δεδομένης διαχειριστικῆς περιόδου εἰς τὰς ἐπομένους χρήσεις καὶ μέχρι πλήρους αὐτῶν συμψηφισμοῦ.

ζ) Εἰς τὴν οἰκονομικῶς καὶ δημοσιονομικῶς ὀρθὴν διαρρύθμισιν τοῦ συστήματος φορολογίας τῶν μὴ διανεμομένων ὑπὸ τῶν ἀνωνύμων ἐταιρειῶν κατὰ τὴν ἀποταμίευσιν τῆς ἐπιχειρήσεως, ἔδον νά ἀπαλλάσσονται πάσης φορολογίας, ὅταν προορίζονται δι' ἐπενδύσεις πρὸς ἐπέκτασιν καὶ συγχρονισμόν τῶν ἐγκαταστάσεων τῆς ἐπιχειρήσεως.

η) Εἰς τὴν διὰ θετικῶν διατάξεων ἐσωτερικοῦ φορολογικοῦ δικαίου πρόληψιν τῆς ἐσωτερικῆς πολλαπλῆς φορολογίας τῶν αὐτῶν εἰσοδημάτων ἢ τῆς αὐτῆς περιουσίας κατὰ τι φορολογικὸν ἔτος. Ἡ διπλῆ φορολογία τῶν ἐταιρικῶν κερδῶν, εἰς χεῖρας τῆς ἐταιρείας καὶ εἰς χεῖρας τῶν μετόχων, προδιαθέτει κατ' ἐξοχὴν δυσμενῶς τὸν ἰδιώτην κεφαλαιοῦχον.

θ) Εἰς τὴν διαρρύθμισιν τοῦ συστήματος βεβαιώσεως καὶ εἰσπράξεως τῶν πάσης φύσεως φόρων καὶ δικαιωμάτων τοῦ Δημοσίου κατὰ τρόπον μὴ παρακωλύοντα τὴν παραγωγικὴν δραστηριότητα τοῦ φορολογουμένου.

ι) Εἰς τὴν γενικὴν ἢ μερικὴν ἐπιστροφὴν εἰς τὸν τύπον τῆς ἀνωνύμου μετοχῆς, ἀντὶ τῆς ὀνομαστικῆς τοιαύτης. Ἡ ἀφανὴς καὶ συνεπῶς κατ' ἀρχὴν ἀφορολόγητος ἐπένδυσις εἰς μετοχὰς ἀνωνύμων ἐταιρειῶν ἀποτελεῖ πράγματι ἑλκυστικὴν μορφήν ἐπενδύσεως.

Ὅα ἡδύνατο νά παρατηρήσῃ τις ἐν προκειμένῳ ὅτι τὸ ὡς ἄνω μέτρον ἐξυπηρετῆ μὲν τὸν σκοπὸν τῆς αὐξήσεως ἐν τινὶ χώρᾳ τοῦ ὄγκου τῶν ἐπενδύσεων, ἔρχεται ὅμως εἰς ἀντίθεσιν πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς ἐπιτεύξεως δικαιοσύνης καὶ ἰσότητος ἐν τῇ φορολογίᾳ. Εἰς τὸν δημοσιονομικὸν ἡγέτην, φορέα τῆς δημοσιονομικῆς πολιτικῆς, τῆς τόσον στενωῶς συνδεδεμένης μετὰ τῆς οἰκονομικῆς



τοιαύτης, ανήκει νὰ ἀποφασίσῃ, ἐν ὄψει τῶν δεδομένων τῆς οἰκονομικῆς καὶ δημοσιονομικῆς καταστάσεως, περὶ τοῦ τρόπου καὶ τοῦ μέτρου συμβιβασμοῦ τῶν δύο σκοπῶν.

Πλὴν τῶν ὡς ἄνω εἰδικῶν φορολογικῶν μέτρων, θὰ ἠδύνατό τις, τέλος, νὰ συστήσῃ γενικώτερον :

α) Τὴν προσεκτικὴν, ὡς ἄρα πράγματι ἐπιβάλλεται, προσαρμογὴν τοῦ φορολογικοῦ συστήματος πρὸς τὰς διακυμάνσεις τῆς οἰκονομίας, χωρὶς ὅμως τοῦτο νὰ ἔχη ὡς συνέπειαν συχνὰς μεταβολὰς εἰς τὴν φορολογικὴν νομοθεσίαν, αἵτινες παρεμποδίζουν τὴν ἀσφαλῆ πρόβλεψιν περὶ τῆς ἀποδοτικότητος μελετωμένης ἐπενδύσεως.

β) Τὴν καταπολέμησιν τῆς φοροδιαφυγῆς, ἣτις ἔχει ὡς συνέπειαν τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ ἀθεμίτου συναγωνισμοῦ μεταξὺ τῶν ἐπιχειρήσεων καί,

γ) Τὴν ἀποφυγὴν ἐπιβολῆς ἀναδρομικῶν φορολογιῶν.